

La vicepresidenta primera

A continuació, per a la defensa de les esmenes reservades del Grup Parlamentari d'Iniciativa per Catalunya Verds - Esquerra Unida i Alternativa, té la paraula el diputat Joan Mena.

Joan Mena Arca

Bé, bon dia a tots i a totes. Primer de tot, saludar les entitats, les organitzacions sindicals i els membres del departament que estan avui acompanyant-nos en aquesta votació, que per nosaltres també és transcendental. Jo entraré, també, breument i des del principi, per tenir temps en el capítol d'agraïments. Primer volia agrair a la consellera Rigau, tot i que semblava que a l'inici, vostè, com que estem a final de curs, ens estava llegint les notes, com a mestra que és. Volia, també, independentment, evidentment, del que al final acabem votant, agrair la tasca feta per tothom en la ponència d'aquesta llei. La diputada Ramona Barrufet, com s'ha dit: la seva experiència educativa, la seva experiència sindical ha ajudat. La relatora d'aquesta llei ha contagiado la ponència de la seva manera dialogant, honesta i productiva, que ha facilitat la tasca de la tramitació parlamentària. Vull agrair, també, als companys de la ponència: la senyora Agnès Russiñol, que ha facilitat moltes de les transaccions que finalment hem acordat des del Grup d'Iniciativa i Esquerra Unida, el senyor Xavier Sabaté, el senyor Rafa Luna –per mi també ha estat un plaer compartir ponència amb vostè–, el senyor Carlos Carrizosa, el senyor Quim Arrufat, i també la senyora Marina Geli, pel seu interès.

Evidentment, també vull agrair la predisposició de l'equip de la conselleria, des del senyor Casares fins al senyor Pol Xart, perquè han estat disponibles per a qualsevol dubte o petició que tenia aquest diputat d'Iniciativa i Esquerra Unida. I permeti'm també que faci extensible aquests agraïments al lletrat, al senyor Miquel Palomares, i a tot el seu equip, des dels gestors fins als assessors lingüístics, i per descomptat també a totes les persones que ens han assessorat en aquesta feina: l'Eduard Requena, l'Antònia Pascual, el Xavier Farriols, el Carles Martínez; les àrees d'Educació d'Iniciativa per Catalunya Verds i d'Esquerra Unida i Alternativa, els meus companys Marc Vidal i Hortènsia Grau, que són especialistes en la formació professional. El suport, també, del Joan Herrera i de la Dolors Camats, i evidentment de la resta de diputats i diputades del Grup d'Iniciativa i Esquerra Unida.

I ja que estem en el capítol d'agraïments, permeti'm també, consellera, que lamenti les absències avui en aquest debat. Lamentar l'absència del conseller Felip Puig. Jo entenc que avui, en aquesta llei, hauria de ser aquí. Dono per descomptat que no es tracta d'una picabaralla entre les conselleries per la discussió que ha comportat la integració dels sistemes en aquesta llei.

Dit això, per situar el debat, hem de tenir en compte els antecedents d'aquesta llei. Iniciativa i Esquerra Unida vam ser l'únic grup que presentàvem una esmena a la totalitat a la llei, una esmena que

evidenciava que el model que nosaltres defensàvem era el d'una formació al llarg de la vida, i no parcel·lar l'educació i la formació per les diferents etapes vitals de les persones. Jo mateix vaig explicar que era una esmena a la totalitat en positiu. I crec, honestament, que aquesta és l'actitud que ha mantingut el meu grup durant la ponència, una actitud positiva. Hem intentat influir el màxim possible a millorar la llei. Crec, sincerament, que ho hem aconseguit, però no el suficient com per poder donar el suport a la llei.

Cal afegir que hi havia un primer esborrany que s'havia consensuat amb els agents socials del país, especialment amb els sindicats, i que finalment es va modificar substancialment, generant així malestar en qui hauria d'haver estat un aliat importantíssim en tot el debat. No ho negaré: la llei suposa un pas endavant en molts aspectes de la formació i la qualificació professional al nostre país. Hem engegat un motor que era necessari engegar-ho, però ens hem quedat a mig gas. Queda com una oportunitat perduda. Vostès, consellera, són un Govern que reclama més sobirania, constantment estan reclamant més sobirania, però que també deixen clar que quan tenen aquesta sobirania és per fer les coses més o menys semblants a com les fa el Partit Popular a Madrid. Però, com deia, hi ha aspectes de millora de la llei. Va entrar al Parlament una llei, si em permeten, agafa amb pinces, i surt del tràmit final mínimament vestida, tot i que no arribem a posar-li el vestit de gala que requereixen la formació i la qualificació professionals a Catalunya.

Què hem millorat en el tràmit parlamentari de la ponència, i de què Iniciativa i Esquerra Unida ens sentim partícips, i, permeti'm també que personalment em senti satisfet per totes aquelles millores que hem aconseguit introduir en aquesta llei. Hem aconseguit, en un 70 per cent, aproximadament, la integració dels subsistemes. Restava encara pendent un 30 per cent de la seva integració, i caldrà aprofundir-ho amb valentia i amb determinació política, si des d'aquí s'exerceix aquesta competència, així ho fa. Aconseguint, això havia estat en risc en les últimes ponències, perquè el PP llançava aquells cants de sirena que hi hagi una autoritat única sobre la formació i la qualificació professional, i que aquesta sigui pública és important per al nostre grup. Amb personalitat jurídica pròpia, i recursos i finançament garantits a través del pressupost de la Generalitat. Especialment satisfet també em sento amb la incorporació de cinc principis rectors d'aquesta llei que eren determinants per a Iniciativa i Esquerra Unida, i aquí vull agrair especialment a la facilitació feta per la diputada Ramona Barrufet. Hem incorporat el principi de suficiència. Per tant, caldrà una oferta suficient i adequada, hem incorporat el principi d'accessibilitat, accessible a tots els usuaris i sense cap tipus de discriminació. El principi de capitalització. Tota formació serà reconeguda i serà acreditada. El principi de promoció professional. Per tant, reconeixement laboral i professional. I el principi d'adscripció a l'espai europeu.

Hem incorporat, també a proposta d'Iniciativa i Esquerra Unida un nou article, que reconeix el paper del món local, especialment en aspectes d'informació, d'orientació i de polítiques actives als nostres ajuntaments, tot i que permeti'm que els digui que al final l'esmena transaccionada amb el grup socialista entenem que rebaixa el paper del món local. Nosaltres parlàvem de competències en informació, orientació i polítiques actives, i vostès ara parlen de «facultats». No és el mateix tenir facultats que tenir la competència des del món local.

Aconseguim també que la comissió rectora del sistema estigui adscrita al Departament de la Presidència, evitant així l'eterna bicefàlia entre Ensenyament i Empresa i Ocupació, que enteníem que segregava aquest model. I també altres incorporacions destacades, com poden ser els centres de formació integrada, la prospecció de necessitats, la millora de les pràctiques obligatòries en alternança en tota la llei, aspectes de transparència de forma transversal incorporats en tota la llei. Un nou apartat sobre l'ensenyament a distància a través de l'Institut Obert de Catalunya, la incorporació d'un procediment integrat d'avaluació i acreditació de competències professionals, i un servei regular i estable, que caldria, d'avaluació i acreditació, o el fet que finalment la llei s'haurà de desplegar en tres anys i no en cinc anys, tal com estava previst en el primer esborrany. Ara bé, tots aquests, com els deia, són aspectes que hem pogut incorporar transaccionant a través de diferents esmenes del Grup d'Iniciativa i Esquerra Unida, per tant ens sentim satisfets amb aquesta part de la llei, però hi ha elements, hi ha aspectes de la llei que, tot i que hi ha aspectes de la llei que s'han millorat en els treballs de la ponència, també hi ha algunes línies vermelles, que són les que ens faran votar en contra d'aquesta llei, que aquesta llei travessa, i que per Iniciativa i Esquerra Unida eren, com vostès saben, perquè ho hem dit constantment en tot les compareixences i en tots els treballs de la ponència, determinants per acabar de decidir si donàvem suport a la llei o no.

Deia la consellera que s'ha incorporat el 60 per cent de les esmenes d'Iniciativa i Esquerra Unida, és cert. Ara, el balanç nosaltres no el fem de forma quantitativa, sinó que el volem fer de forma qualitativa. Quines són qualitativament aquelles esmenes que s'han incorporat d'Iniciativa i Esquerra Unida, i quines són, qualitativament, aquelles que vostès han descartat, que són les que jo ara els vull explicar. No hem aconseguit, encara que diguem el contrari, una llei de formació al llarg de la vida. Caldria vincular aquesta llei, una llei de formació d'adults que encara no està desplegada, per garantir el dret a la formació com a dret bàsic, independentment de l'etapa vital de cada persona, continuar sent, doncs, un repte i una assignatura pendent d'aquest país. No ens satisfà, tampoc, consellera, la governança del sistema. Després de molt marejar la perdiu –ho dic en positiu– fins, és cert, ahir a la nit a última hora, van arribar a un acord amb el Partit Socialista, i tindrem un sistema al nostre entendre inestable de

governança, una quota del 20 per cent per als sindicats, 20 per cent per a la patronal, un 60 per cent per a l'Administració, que pot quedar reduïda, amb la incorporació segura, perquè ho dirà la llei del món local, i amb la , però s'ha insinuat i s'ha fet efectiu en totes les ponències, de les cambres o d'altres agents. La proposta que fèiem des d'Iniciativa i Esquerra Unida era la d'un 50 per cent per a la Generalitat, un 25 per cent per als sindicats i un altre 25 per cent per a la patronal, per dos motius fonamentals. El primer, perquè així garantim que la Generalitat té una posició determinant, perquè com a servei públic ha de ser, és la Generalitat qui té una major responsabilitat a l'hora de desplegar aquestes polítiques. I, segon, perquè s'obliga l'Administració pública a haver de posar-se d'acord o amb les organitzacions sindicals o amb les organitzacions empresarials, que és l'única forma democràtica que facilitaria la governança del sistema. Per tant, nosaltres continuem defensant que cal una governança tripartida del sistema de la formació i la qualificació professional.

Tercer element que ens allunya de la llei: tampoc apostem clarament per un sistema únic i estable del sistema d'acreditacions, que era una altra línia vermella del Grup d'Iniciativa i Esquerra Unida.

Un quart element: l'adscripció de l'Agència pública de la Formació i la Qualificació Professionals s'haurà de determinar per desplegament reglamentari. El nostre grup hauríem preferit que fos la mateixa llei qui fes penjar aquesta agència del Departament de la Presidència, primer per garantir la coherència amb la dependència de la comissió rectora –la comissió rectora sí que dependrà del Departament de la Presidència–, i en canvi l'agència pública encara no se sap molt bé on s'acabarà ubicant. Però també perquè així, consellera, s'acaba amb l'eterna bicefàlia i li atorga un paper transversal a la formació professional a totes les polítiques. Això ho hem dit per activa i per passiva, no només tenen potencialitat professionalitzadora la conselleria d'Ensenyament i la conselleria d'Empresa i Ocupació; hi ha d'altres conselleries –la d'Agricultura, la de sanitat, la de Benestar Social– que també tenen un potencial professionalitzador important. I per això nosaltres defensàvem que estigués penjat de Presidència, perquè atorgava un caràcter transversal de les polítiques del Govern de la Generalitat. No s'ha decidit, no sé si encara la consellera Rigau i el conseller Puig estan acabant de negociar d'on desplegaran que pengi aquesta agència, però no es tractava d'això, es tractava de ser valents; ens hem quedat, ho repeteixo, a mig gas quan calia una accelerada que superés aquesta històrica dicotomia. Hi ha també un cinquè element, un aspecte fonamental: aquesta llei no té cap intenció d'acabar amb el model precaritzador i que mercedeja amb els drets dels treballadors i les treballadores. Apostem amb la llei fortament per la formació professional dual, que combina l'activitat impartida al centre de formació amb l'aprenentatge adquirit al centre de treball. El nostre grup, Iniciativa i Esquerra Unida, apostàvem per blindar que la formació professional dual anés acompanyada de la

garantia d'un contracte laboral per als aprenents. Mantenim en aquest sentit aquesta com a línia vermella, que també s'ha traspassat en aquesta llei.

El que es fa finalment és mantenir una ambigüitat en el redactat per acordar aquesta formació professional amb la normativa vigent, normativa, per cert, pactada pel PP amb Convergència i Unió al Congrés dels Diputats, i perdem una oportunitat històrica de blindar l'FP dual amb un contracte laboral.

I aquest últim punt el volia també lligar amb la situació productiva i d'ocupació que pateix el nostre país. Aquesta llei, consellera, hauria d'haver servit per establir les bases d'un futur que expulsés la precarietat i vostès el que fan és consolidar un model precari. En comptes de fer capgirar el model productiu de Catalunya, no ho fem. Abans d'ahir mateix –suposo que vostè hi està al cas– sortia un informe de l'Agència Europea dels Drets Fonamentals, un informe demolidor contra el model productiu espanyol, el qual ha estat dissenyat sempre pel Partit Popular i pel Partido Socialista Obrero Español, i amb Convergència i Unió com a crossa. Ens diu que l'Estat espanyol es situa entre els països amb més explotació laboral, diu literalment, parla literalment l'informe de la Unió Europea d'explotació laboral, i fer treballar una persona sense contracte és fomentar aquesta explotació, quan hauríem d'haver aprofitat per regular una situació injusta, que genera inseguretat i no ajuda a la inserció laboral. Aquest informe, per tant, dic, parla d'explotació laboral greu, generalitzada, i incideix que es tracta d'un problema endèmic. Per tant, aquesta llei, en comptes de capgirar aquest model, el que fa és eternitzar el model precari del sistema productiu a Catalunya i també a l'Estat espanyol.

Finalment acabo, consellera, un últim avís. Vostès ens diran, doncs, que fem tremendisme, que és una bona llei, que cal que sigui prou ampla. Nosaltres els direm que estarem molt amatents per veure com es desplega, quines són les primeres mesures que vostès prenen a l'hora de desplegar aquesta llei. I acabo, presidenta. Des d'Iniciativa i Esquerra Unida no avalarem l'ambigüitat ni tan sols els últims pactes amb el Partit Socialista. Demanàvem claredat, blindar un model clar. Encara hi estem a temps, consellera. Ens podem repensar el nostre posicionament si vostès blinden l'FP dual amb un contracte laboral, si blinden un sistema d'acreditacions únic i estable, i si blinden un model de governança tripartit i equilibrat entre les tres parts. En definitiva, si no ho fan és una oportunitat novament perduda per aquest Parlament. Vostès han pensat més en les empreses que no pas en les necessitats dels i les futures treballadores d'aquest país. Moltes gràcies.